

**РЕНЕ МАРАН ЯК АВТОР
САМОБУТНЬОЇ ФРАНЦУЗЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

Анастасія Захарків

*студентка факультету іноземних мов
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Раїса Чорній

*кандидатка філологічних наук
доцентка кафедри романо-германської філології
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

В історії французької літератури поет, прозаїк, есеїст, культурний діяч Рене Маран (René Maran, 1887-1960) посідає особливе місце. Звернення до творчості французького письменника обумовлено не тільки зацікавленістю особливостями соціально-історичного розвитку, проблематикою постколоніальної культури, а й художньо-ідейними особливостями франкомовної африканської літератури.

Уся творчість Рене Марана пронизана особливою увагою до проблем расової та колоніальної нерівності, гідного ставлення до темношкірого населення планети. Рене Маран критикував колоніалізм і виступав за рівні права та повагу до різнобарвної культурної спадщини народів світу. Його художній доробок відзначається різноманітністю жанрів, глибокою емоційною насиченістю і майстерністю зосередження уваги на складних питаннях людської долі і справедливості [3].

За твердженням всесвітньовідомого африканського літературознавця Абіюла Іреле, саме Рене Маран стояв у витоків французької африканської прози. Високо оцінюючи роман письменника «Батуала» («Batouala», 1921),

Абіюла Іреле відмічає чутливість авторської майстерності не тільки у зображенні африканського життя, а й в довершеності відтворення природного середовища персонажів, що на думку науковця справило глибоке враження на африканських читачів і продемонструвало яскравий приклад того, яким може бути африканський роман французькою мовою [1].

Прозовий твір Рене Марана під назвою «Батуала» («Batouala») був удостоєний однією з найвищих нагород французької літературної премії Гонкурівської академії у 1921 році.

Рене Маран став першим темношкірим письменником лауреатом Гонкурівської премії. Таке визнання творчості письменника засвідчило той факт, що західна література сприймає і визнає літературу темношкірих митців африканського походження [2]. Водночас така позитивна рецепція художньої практики прозаїка супроводжувалася і негативно критичною

реакцію професійних читачів на початку ХХ століття.

Роман викликав надзвичайний інтерес у тогочасному суспільстві спровокувавши діаметрально протилежні відгуки. Рене Марана називали найсуперечливішим письменником, який, з одного боку піддав безжалісний критиці колоніальну політику Франції, а з іншого прославляв її.

Дослідники творчості Рене Марана обґрунтовують таку парадоксальність ситуації тим, що життєвий і творчий шлях письменника пов'язаний з «африканською батьківщиною» [1].

Рене Маран народився на Мартиніці, в заморському департаменті Франції. Його батьки родом з Французької Гвіани. Батько письменника служив в колоніальній адміністрації Габону. Рене Маран навчався і здобув вищу юридичну освіту у Франції, а після закінчення навчання служив в колоніальній адміністрації Убангі-Шарі (нині Центральноафриканська Республіка). Після завершення служби повернувся до Парижу. Художній доробок Рене Марана складають 5 збірок віршів, есеїстика, прозові твори.

Найбільший успіх письменника – роман «Батуала». Заголовна лексема «Батуала», яка представлена власним іменем головного персонажу твору, слугує тим психосоціолінгвістичним вузлом, який підсилює авторитетність викладеної автором інформації з вказівкою на об'єктивність знань, досвіду, спостережень очільника етнічної спільноти. Батуала - вождь африканського племені колонії Убангі-Шарі. Прозовий твір «Батуала» - репрезентація кількадечних роздумів із життя старого вождя Батуали, які носять викривальний характер знеславляючи встановлене європейцями колоніальне правління, порядки, експлуатацію та приниження місцевого населення.

Сприйняття роману «Батуала» спровокувала і своєрідний політичний резонанс як у Франції, так і на всіх франкомовних територіях. Окремі частини роману «Batouala», а особливо у викривальній передмові «Véritable roman nègre» було піддано розголосові систематичну експлуатацію, яка здійснювалася в рамках нібито «цивілізаційної місії» Франції.

В результаті твір «Батуала» був заборонений на території Африки, а сам автор змушений був звільнитися зі служби.

Попри всі негаразди Рене Маран продовжував творити, його літературний салон став центром інтелектуального та літературного авангарду не лише серед франкомовних темношкірих, але й для ряду афроамериканців, які приїхали чи повернулися до Франції. Творчість Рене Марана, передусім роману «Батуала», послужила імпульсом для інших колоніальних письменників.

Рене Марана вважають провісником літературно-політичного руху неґрітуду, визначальною рисою якого є гордість за свою расу [2; 4]. Адже саме він заклав фундамент для народження самотньої антильської і африканської літератури, адже роман «Батуала» він присвятив темі, яка

пізніше фігуруватиме у творчості колоніальних письменників періоду підйому визвольної боротьби. у своїй творчості репрезентує художнє осмислення самотності африканських народів [5].

Отже, художній доробок Рене Марана належить є значним внеском до процвітання та популяризації французької мови та літератури, а створений письменником художній світ відповідає естетичним цінностям і запитам сучасного читача.

ЛІТЕРАТУРА

1. Batouala. URL : https://books.google.com.ua/books/about/Batouala.html?id=avmRAAAAIAAJ&redir_esc=y
2. Fabre M. Rene Maran, The New Negro and Negritude. URL : <https://www.jstor.org/stable/274397>
3. Francophone literature URL : [Francophone literature - Wikipedia](#)
4. René Maran, précurseur de la négritude. URL : <https://www.bnf.fr/fr/rene-maran-precurseur-de-la-negritude>
5. Sabbah L. Écrivains français d'outre-mer. Paris : Ministère des Affairesétrangères. URL : <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k3321293h#>

ФІЛОСОФСЬКА КОНЦЕПЦІЯ ТВОРЧОСТІ Ж.-П. САРТРА: ДЕЯКІ СПОСТЕРЕДЖЕННЯ

Калина Усачова

*студентка факультету іноземних мов
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Філософія Жана-Поля Сартра і екзистенціалізм, яку він втілює у своїй творчості, є однією з найвпливовіших течій в історії філософії ХХ століття. Його концепції ідеально відображають складність та глибину людського існування, відкриваючи нові горизонти розуміння самої суті буття.

В нашій розвідці спробуємо осмислити основні аспекти філософії Сартра, зосереджуючись на його ключових ідеях щодо екзистенціалізму: розуміння індивідуального існування, поняття свободи та відповідальності, ролі свідомості у формуванні людського буття.

Дослідження науковців відзначають роботи Сартра як важливе джерело для розуміння сучасної філософської думки, його внесок у розвиток екзистенціалізму залишається надзвичайно актуальним і дієвим до сьогодні. Отже, метою нашої роботи є не лише систематизація і аналіз ідей Жана-Поля Сартра, а й спроба розкрити їхню актуальність і значущість у контексті сучасних філософських дискусій.

Серед основних праць Жана-Поля Сартра, які мають велике значення